

Årsplan 2024/2025

Espira Århaug

Barnehagens verdigrunnlag	4
Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg	5
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	11
Barnehagen skal fremme læring	18
Barnehagen skal fremme danning	23
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	28
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	31
Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	35
Barns medvirkning.....	39
Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning.....	40
Tilvenning av nye barn	42
Samarbeid og sammenheng med skolen	44
Espira satsingsområder	48
Lokale satsinger	51
Vurderingsarbeid.....	54
Kontaktinformasjon.....	56

Vi er en Espira-barnehage

Espira består av rundt 100 barnehager fra Lindesnes i sør til Levanger i nord. I Espira har vi et mangfold av barnehager med lokale tradisjoner og tett tilknytning til nærmiljøet. Vi har også noe som er felles for oss alle. Vi har blant annet et felles barnesyn, felles satsingsområder og en felles metodikk for kvalitetsvurdering og utvikling av den pedagogiske praksisen.

Årsplanen bygger på barnehageloven og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Les om Espiras faglige profil her:

www.espira.no

<https://espira.no/barnehage/espira-arhaug/>

Les fakta om barnehagen her:

Espira Århaug barnehage - Barnehagefakta.no

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Basert på årsplanen utarbeider barnehagen planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Disse planene publiserer vi på vår digitale kommunikasjonsplattform, Spireportalen.

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barn skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Fagområdene skal ses i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Arbeid etter fagområdene synliggjøres i barnehagens periodeplaner og ukeplaner, i Spireportalen.

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående.

Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalet arbeid innen disse områdene. Vi arbeider hver dag mot disse målene.

I Espira arbeider vi systematisk med å heve kvaliteten på den pedagogiske praksisen. Vi har konkretisert rammeplanens mål om omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap, kommunikasjon og språk og et trygt og godt psykososialt miljø til kjennetegn på kvalitet på den pedagogiske praksisen. Disse synliggjør vi i våres årsplan.

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg

Hva	
I vår barnehage anerkjenner vi barnas følelser.	Det skal være rom for barnas ulike følelser, og vi skal i like stor grad være sammen med barnet i dets sinte eller triste følelser som de "gode".
Vi legger til rette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagedagen.	Når barna har behov for ro og hvile skal de få mulighet til å ta en pause, la tankene flyte, kunne trekke seg tilbake og søke ro, hvile og avslapping gjennom barnehagedagen.
I vår barnehage er måltidene preget av trivsel og god stemning.	Måltidet skal være en sosial arena som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet og trivsel, og vi skal fungere som gode rollemodeller, samtalepartnere og støttespillere under måltidet.
I vår barnehage møter vi barna med positive holdninger.	Vi skal ha et barnesyn der vi ser på alle barna som unike og likeverdige individer. Vi skal være støttende, vennlige og varme.

Hvorfor
Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Hvordan

Slik jobber vi med å ivareta barns behov for omsorg:

Med småspirene:

- I vår barnehage anerkjenner vi barnas følelser ved å gi barna trøst, organiserer barnets følelser og setter ord på de ulike situasjonene som oppstår, sammen med barnet
- Personalet samreguleres med barnet i dets følelser for å hjelpe barnet til å forstå sine egne og andres følelser. Vi hjelper barnet til å regulere seg selv med støtte fra de voksne
- Personalet er bevist sin definisjonsmakt og væremåte i møte med barna for å kunne fange opp på en sensitiv måte barnets signaler, uttrykk og kroppsspråk
- I vår barnehage er personalet omsorgsfulle og varme i møte med de yngste barna og arbeider daglig for å bygge omsorgsfulle relasjoner med alle barn.
- I løpet av barnehagedagen legger personalet til rette for ro og hvile slik at barna får mulighet til å ta en pause fra alle inntrykk og lade i rolige omgivelser.
- Personalet har god kunnskap om tilknytning og hvordan vi møter barna. Barna gis anledning til å veksle mellom behovet for omsorg og utforskertrang i hverdagen.
- I vår barnehage tilrettelegges det for at alle måltidene kan gjennomføres i mindre grupper. Barna blir sett, hørt og vi har gode samtaler med barna rundt bordet. Vi ser på måltidet som en sosial arena og pedagogisk aktivitet hvor det handler om mer enn å bli mett. Måltidene har en fast og forutsigbar ramme som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet, trivsel og fellesskap
- Personalet er støttende og varm i sin væremåte og vi møter barna med positive holdninger.
- I vår barnehage ser vi på alle barn som verdifulle, likeverdige og unike. Vi legger til rette for gode og omsorgsfulle relasjoner som et fang å sitte på, humor, varme, glede, nærhet, en trøstende hånd etc. når barnet har behov for det.

- Personalet samarbeid med barnets hjem og anser det som en viktig del av omsorgen for barnet
- I vår barnehage legger vi til rette for inkluderende barnefellesskap hvor personalet er psykisk og fysisk til stede sammen med barna i leken.
- I vår barnehage arbeider vi for at alle barn skal oppleve trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen. Vi har et stort fokus på at barnas miljø skal være trygt og godt og psykisk helsefremmende.
- I vår barnehage møter vi barna med åpenhet, varme, interesse og viser omsorg for hvert enkelt barn, men også som gruppe.
- Vi støtter opp om og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre, og til selv å ta imot omsorg. Vi er beviste på at barn også er i stand til å gi omsorg for andre og ikke bare mottager av omsorg
- Vi bruker stelle- og legge situasjoner som en arena for å kunne gi ekstra omsorg og egentid sammen med barnet. Fokus på det tidlige samspillet i situasjonen.
- Personalet observerer barnas lek for å skape inkludering, vennskap, trygghet og trivsel i barnegruppen.
- I vår barnehage har vi en praksis der vi tilpasser barnets tilvenning ut ifra barnets behov sammen med barnets foresatte. På denne måten sørger vi for at barnehagestarten for de yngste barna blir ivaretatt på en trygg og god måte hvor personalet blir kjent med barnet gjennom barnets omsorgsgivere.
- Vi bruker Kari Pape's relasjonskartlegging for å sikre at alle barn har en trygg og god relasjon til de voksne i barnehagen.

- Vi støtter barnas emosjonelle utvikling ved bruk av bilder, bøker og konkrete hvor vi setter ord på alle følelser

Med de de mellomste:

- I vår barnehage anerkjenner personalet barnets følelser og det er plass til alle følelser, ikke bare «de gode». De ansatte er sammen med barnet i sitt følelsesregister og støtter barnet i regulering. Vi gir barna hjelp og støtte til å organisere egne følelser, men også til å sette ord på og forstå andres følelser.
- Personalet i vår barnehage støtter, hjelper og veileder barna til å håndtere og regulere egne følelser på en omsorgsfull måte. Vi bruker De utrolige årene og REKOM som en støtte i dette arbeidet sammen med barna.
- Vi gir barna mulighet for ro og hvile i løpet av dagen. Barna får anledning til å ta pause fra lek, inntrykk og samspill med andre. Det gis rom i løpet av dagen i dagsrytmen for ulik intensitet i det pedagogiske arbeidet.
- I vår barnehage streber personalet etter å se barnet innenfra og seg selv utenifra. På denne måten minimerer vi stress og brudd i relasjonen.
- Personalet hjelper barna å se, forstå og føle sammenhenger rundt seg, sammen med andre barn og voksne for å bygge trygge tilknytningsmønstre hos barnet
- I vår barnehage arbeider strukturert med lek og inkluderende fellesskap slik at barna får gode erfaringer med å være sammen med andre og at det er rom for alle.
- Vi samtaler med barna på en likeverdig og respektfull måte og er lydhør overfor barnets behov, signaler og uttrykk.
- Vi møter barna med en positiv holdning hvor vi støtter relasjoner mellom barna, vi møter barna i det de er opptatt av og tar vare på her og nå situasjoner.
- Vi arbeider for at alle barn skal være trygge og føle seg trygge i barnehagen. Personalet bygger gode relasjoner slik at barnet vet at de alltid har en samtale partner i den voksne.
- Vi støtter og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg.
- I vår barnehage møter vi alle barn med åpenhet, varme og interesse og viser omsorg for hvert enkelt barn. Vi er lydhøre for barnas uttrykk, imøtekommer barnas behov for omsorg med sensitivitet.
- Vi legger til rette for omsorg ved at vi sikrer at alle barn får en tilknytning til en eller flere i personalgruppen og de andre barna. På denne måten skaper vi inkludering og fellesskap.
- Personalet arbeider strukturert med barnegruppen slik at alle opplever tilhørighet og det å være en del av et fellesskap. Dette sikres gjennom at vi har en god blanding av organisering i større og mindre grupper, hvor vi støtter relasjonene mellom barna, hvor de ansatte fordeler sin oppmerksomhet godt blant barna.

- Vi er opptatt av at det psykososiale miljøet skal oppleves som inkluderende og at barna utvikler seg positivt sammen med andre.
- Vi legger til rette for gode og omsorgsfulle relasjoner som et fang å sitte på, humor, varme, glede, nærhet, en trøstende hånd etc. når barnet har behov for det.
- Måltidene i arbeidet med mellomspirene er preget at trivsel og god stemning med faste og forutsigbar ramme som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet og trivsel. I måltidene bruker vi god tid og samtaler mellom barna og mellom barna og de voksne. De voksne er også gode støttespillere under måltidene.
- Vi har stort fokus på trygghet og trivsel for alle barn i barnegruppen. Å bli sett, forstått og anerkjent av en voksen som er oppriktig nysgjerrig og innstilt på å forstå, gjør at barnet vil føle seg trygg og verdifull. Å føle seg verdifull og ønsket får betydning for barnets psykiske helse. Det er viktig at barna utvikler tillit til seg selv og utvikler en god relasjon til de voksne. For å skape dette er det viktig at barna blir tatt godt imot av de voksne og blir tatt på alvor.
- Personalet møter og samtaler med barna etter egne forutsetninger og utvikling · Vi setter ord på og roser omsorgsfulle handlinger overfor hverandre.
- Vi har fokus på å se alle barna og bli kjent med alle i hverdagen for å bygge trygge relasjoner og tilknytning mellom barna og de voksne.
- Vi bruker barnesamtaler og gjennomfører trygghetsvandring sammen med barna slik at barna gis mulighet til å si noe om sitt miljø og trivsel.

Med skolespirene:

- Vi oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre, vi gir barna kompetanse til å kunne ta imot omsorg.
- Vi støtter barna til å kunne se og tolke andres følelser og til å respektere hverandres virkelighetsforståelse.
- Vi møter barna med åpenhet, varme og interesser og viser omsorg for hvert enkelt barn i en likeverdig relasjon.
- Nestekjærlighet og tillit er et viktig perspektiv for oss i alle våre mellommenneskelige møter sammen med barna.

- Vi arbeider daglig for at alle barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.
- Vi legger til rette for at barna kan være aktive deltakere hvor de voksne har et overordnet ansvar for å skape tette og nære relasjoner med barna gjennom hele dagen. Gjennom å være en aktiv deltaker i barnas omgivelser og opplevelsesverden skaper i trygge og robuste barn og grobunn for omsorg.
- Vi sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen gjennom å skape en meningsfull hverdag med muligheter for lek, fellesopplevelser og aktiviteter. Vi legger til rette for at de eldste barna kan være en ressursperson for de andre barna, hjelpe, gi omsorg til andre barn. Vise hensyn til andre, inkludere og glede seg over andre.
- I vår barnehage har personalet fokus på å skape omsorgsfulle relasjoner med nærhet og evne og vilje til samspill med alle barn. Å bli sett, forstått og anerkjent av en voksen som er oppriktig nysgjerrig og innstilt på å forstå, gjør at barnet vil føle seg trygg, verdifull og ivaretatt.
- Vi arbeider strukturert for at alle barn skal oppleve seg inkludert, til å føle seg verdifull og ønsket. Dette har stor innvirkning på barnas psykiske helse og er i tråd med trygt og godt barnehagemiljø.
- Vi lar barna få gode erfaringer med at vi voksne alltid er der om det skulle være noe, i både lek og utforskning, men også hvis barnet skulle trenge hjelp eller beskyttelse.
- I vår barnehage erfarer barna at omsorgspersonene er innstilt på å forstå dem og gi dem respekt og møter barna med positive holdninger. Samtidig som vi bidrar til å gi barna erfaringer med at de voksne tar ledelsen og har forventninger til barnet. Det gjør at barnet har en god balanse mellom avhengighet og selvstendighet i forholdet til omsorgspersonene.
- Vi legger til rette for at barnet kan søke omsorgspersonen for å få hjelp, men også gi rammer for at barnet kan utforske fritt og selvstendig når de føler seg trygge.

- I vår barnehage ivaretar vi barnas behov for fysisk omsorg gjennom lek, ro, hvile med tilstedeværende voksne.
- Personalet arbeider for at barna skal oppleve trygghet og trivsel i gruppen, hvor vi støtter relasjoner mellom barna. Stort fokus på sosialkompetanse og vennskap.
- Personalet setter positive grenser på en forutsigbar, varm og trygg måte sammen med barna.
- Vi har god struktur og organisering på dagen slik at barna opplever hverdagen som trygg og forutsigbar hvor vi gir rom for at barna kan være en aktiv deltager i barnehagehverdagen.
- Vi støtter og oppmuntrer barna i lek og aktiviteter i det daglige hvor de vokse tilfører leken begeistring.
- Vi er beviste på det å være trygge, autoritative voksne med innlevelse og evne til å gå med barnet og se situasjonen gjennom barnets øyne for å utvikle barn som er gode samspillspartnere og lekevenn.
- Vi møter alle barn med forståelse, sensitivitet, åpenhet, varme og interesse · De voksne viser omsorg for hvert enkelt barn og deres behov
- Vi er trygge, varme og omsorgsfulle voksne som barnet kan støtte seg mot.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Hva	
Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek.	I vår barnehage skal det være gode pedagogiske miljøer som inspirerer til lek. Barna skal få mange lekeideer og lyst til å leke.
I vår barnehage observerer vi barnas lek.	Vi skal være "skrudd på" og "tilstedeværende" slik at vi kan gå inn og støtte barna ved behov. Vi skal ha øye for barns lek, barnas relasjoner og det som skjer mellom barna.

I vår barnehage tilfører vi leken begeistring og glede.	Vi skal tilrettelegge for spennende erfaringer og opplevelser. Vi skal glede oss med barna, bruke humor, varme og latter.
I vår barnehage får leken god plass i dagsrytmen.	Hvordan vi organiserer barnehagedagen har betydning for hvilken plass vi gir barnas lek.

Hvorfor

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Hvordan

Slik jobber vi for å ivareta barns behov for lek:

Med småspirene:

- I vår barnehage tilrettelegger personalet bevist de pedagogiske lekemiljøene til barna på en måte som inspirerer til lek, glede og begeistring.
- Gjennom Espira FRYD arbeider personalet for at barnas miljøer skal bidra til lekeglede og at barna kan leke for lekens skyld. Dette gjøres gjennom at store deler av barnehagedagen består av lek, hvor leken har en sentral plass og en egenverdi i seg selv.
- Vi organiserer rom og tid for å leke i mindre grupper. Alle avdelingene har fleksible lekemiljøer med rikelig av både definerbare og udefinerbare leker og materiell som inspirerer til ulike typer lek.
- Vi arbeider preventivt for mobbing og utestenging ved at vi har inkluderende miljøer hvor det er rom og plass for mange barn å leke sammen om de samme tingene. Inkluderende barnefellesskap bidrar til at alle kan delta i lek og erfare glede i leken sammen med andre barn og voksne.
- Personalet veileder barna i leken, viser, støtter, setter ord på det som skjer, deler begeistring og glede, og møter barnas inntrykk og uttrykk.
- I vår barnehage deltar de ansatte i leken og er tilgjengelige på gulvet sammen med barna, gir nye impulser, inspirerer og bidrar til variasjon i leken. De voksne bidrar ved å introdusere elementer av rollelek for ett- og toåringer gjennom "å late som om".
- Vi observerer, analyserer, støtter, deltar i og beriker leken på barnas premisser.

- I vår barnehage bidrar personalet til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek. Vi legger til rette for utvikling av leketemaer etter barnas interesser og forutsetning.
- Personalet er bevisste på å dele barna inn i mindre lekegrupper for å kunne observere barnas lek og være tilgjengelig for barnet. Dette bidrar til at barnet får god oversikt, struktur og en opplevelse av trygghet. De voksne får god oversikt over leken når barna er i mindre grupper og kan observere samhandlingen mellom barna for deretter eventuelt å bidra støttende på en hensiktsmessig måte.
- Personalet hjelper til med å skape et miljø for, og en ramme rundt leken slik at blir det blir mer håndgripelig for barna å forstå sammenhengen i leken og følge et leketema.
- Vi legger til rette for kroppslig lek både inne og ute med de yngste barna, og har god kunnskap om at de yngste barna leker, sanser, forstår, opplever og lærer med hele kroppen. Vi har flere rom i barnehagen som støtter opp om den kroppslige leken
- Personalet har kunnskap om at de er en del av lekemiljøet til barna. Vi skal fungerer både som en trygg havn og ladestasjon. Samtidig skal vi skape lekemiljøer som frister barn ut for å utforske og leke.
- Personalet er tett på barna i leken, støtter og veileder slik at alle inkluderer hverandre i leken.
- De voksne er til stede på gulvet sammen med barna i deres lekemiljø hvor de pedagogiske lekemiljøene står i fokus. Vi tilfører og skifter ut leker og materiell etter barnas medvirkning, interesser og behov.
- Vi har varierte lekemiljøer som inviterer barna til felles lek og læring med god balanse mellom voksenstyrt lek og egenstyrt lek.
- Barna får felles erfaringer gjennom temaarbeid og prosjekter, som inspirerer til felles lek og utvider barnas erfaringer.

- Leker og materiell er tilgjengelig for barna i deres høyde slik at barna har oversikt og kan velge og orientere seg i rommet etter egne interesser.

Med de mellomste:

- I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper. Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek.
- Vi legger til rette for at leker og materiell inviterer til felles lek og samspill hvor personalet tilbyr gode pedagogiske miljøer med tydelige lekesoner og et variert, fleksibelt og gjennomtenkt utvalg av leker og utstyr.
- Lekene er tilgjengelige, slik at barna i stor grad selv kan hente det de trenger. Vi setter barns interesser og medvirkning høyt. Personalet har barna med seg i prosessen med å skape magiske lekemiljøer som inspirerer lysten til å leke og være i lek over tid
- Vi tilfører leken begeistring og glede. Personalet tilrettelegger for spennende erfaringer og opplevelser, for eksempel gjennom å tilføre ulike materialer, eller ved å delta i leken med liv og lyst.
- Personalet gleder seg med barna, bruker humor, varme og latter i samspill og i leken sammen med barna.
- I vår barnehage er personalet bevisste og velger sin rolle i lek ut fra barnas behov og organiserer barnehagedagen på måter som gir barna tid til sammenhengende lekeperioder. Personalet skaper rom og tid og gir leken god plass i dagsrytmen, ved at vi tilpasser rutiner på en måte som verner om barnas lek, f.eks. gjennom å utsette/fremskynde en rutine for å unngå for mange «brudd» og unødvendige overganger.
- Personalet snakker med barna om vennskap og fellesskap i formelle og uformelle situasjoner, og møter barna i det de er opptatt av. På denne måten støtter personalet opp om å skape meningsfulle aktiviteter som styrker relasjonene mellom barna. Å snakke om vennskap med barna bidrar i det preventive arbeidet mot mobbing, utestenging og krenkelser.

- I vår barnehage har vi en leke praksis hvor vi tilføyer eken udefinerbare materialer og grunnmaterialer som plasseres sentralt i rommet. Leker og lekemateriell settes på lave plata og reoler slik at vi støtter opp under det å bygge møteplasser for barna i leken. Ved å skape møteplasser for barna i miljøene legger personalet til rette for at barna har et trygt og godt miljø der leken kan utvikle seg fritt etter barnas interesser og behov.
- For å ivareta barnets behov for lek setter personalet av store deler av dagen til leken. Personalet har kunnskap om at leken for barnet er psykisk helsefremmende, og er en viktig del av barnets liv. Personalet har kompetanse på at barn har behov for å leke ut inntrykk, til å forstå verden de er en del av og til å forstå sammenhenger.
- Gjennom Espira FRYD skaper personalet fleksible lekemiljøer som kan flyttes på og byttes om sammen med barna. Fleksible lekemiljøer støtter opp om og utvikler leken til å være meningsfulle for barna, og forhindrer unødvendig støy i leken.
- Vi tilbyr ulike lekematerialer, både udefinerbare leker som naturlekematerialer og definerbare leker. Personalet observerer barna aktivt i leken og går inn i leken dersom det er behov for hjelp/støtte
- Vi har stort fokus på lek i ute og i naturen og bruker en del naturmaterialer som en del av vårt lekemiljø. På denne måten får barna bruke fantasien og utvikle leken på egne premisser og materialet har ingen fasit og en fast måte å leke på.
- Vi tar i bruk barnas nærmiljø og tilbyr et rikt lekemiljø i naturen med fokus på arts mangfold og naturmaterialer, undring og utforskning
- Personalet organiserer barnehagedagen på måter som gir barna tid til sammenhengende leke perioder. Leken får god plass i dagsrytmen og vi tilpasser rutiner på en måte som verner om barnas lek. Personalet tilfører leke begeistring og anerkjenner lekens egenverdi
- Gjennom tilstedeværende trygge og varme voksne som er en del av barnas lekemiljø legger vi til rette for gode relasjoner og vennskap mellom barna, og bidrar til inkluderende barnefellesskap

Med skolespirene:

- Leken for de eldste barna er en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. De voksne gir barna tilgang til varierte og utfordrende

bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, både i og utenfor barnehageområdet.

- Personalet gir gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur gjennom hele barnehagehverdagen hvor barnas lekemiljø inspirerer til og gir rom for ulike typer lek både ute og inne.
- I vår barnehage bidrar personalet til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.
- I vår praksis tilrettelegger personalet for at barna skal ha et pedagogisk miljø som inspirerer til nysgjerrighet og utforskning. Fleksible lekemiljø går som en rød tråd i de eldste barnas lekemiljø.
- Barna gjennomfører trygghetsvandring. På trygghetsvandring vil barna kunne si noe om sitt fysiske lekemiljø, hva de liker og hva de ikke liker i sine miljøer. Barna deltar i hele prosessen. Barna kommer med innspill på hvordan de ønsker å ha det og hva de har behov for. Personalet er lydhøre overfor barnas ytringer, meninger og uttrykk.
- Vi legger til rette for at barna skal få mulighet til å sette i gang, styre og strukturere leken sin selv. I miljøene får barna mulighet til å tenke selv og tenke sammen, og til å skape lek og skape lek sammen med andre. Miljøene bidrar til at det er flere måter å leke på, flere måter å møtes på og flere måter å forstå hverandre på.
- I vår barnehage tilbyr vi barna grunnmaterialer som fungerer som base i lekemiljøet. Det sentrale med grunnmaterialene er at de ikke kommer med en fasit eller oppskrift på hvordan de skal settes sammen eller kombineres. Slik fungerer de fleksibelt og kan på denne måten ivareta barnas autonomi, ønsker og behov i leken.
- I arbeid med Skolespira er rom og lekemateriell organisert og plassert slik at barna kan hente det de trenger på egenhånd. Leker og materiell er tilgjengelig for barna i barnas høyde. Barna er med på å påvirke eget innhold i samarbeid med de andre barna og de voksne. På denne måten bidrar vi til at leken inviterer til samarbeid, gode samtaler, inkluderende fellesskap og vennskap i meningsfulle og trygge miljøer. Vi tar barns rett til medvirkning på alvor.
- Personalet er aktivt til stede i leken og i barnas miljø, observerer og deltar i leken. Personalet støtter, veileder og oppmuntrer barna i ulike aktiviteter, lek og utforskning slik at alle barn får delta, og oppleve glede og mestring over å være i samspill og lek med andre
- Personalet veileder og gir barna mulighet til å være aktive og finne gode løsninger i leken
- Barna på førskole gruppen, Skolespira er en del av Dinosauruskolen og De utrolige årene hvor vi har et stort fokus på sosialkompetanse, lek og vennskap, og arbeider preventivt mot mobbing og utestenging hele året.

Barnehagen skal fremme læring

Hva	
Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking.	Barn lærer mest og best når de kan utforske og bli nysgjerrige. De pedagogiske miljøene skal utvide barns erfaringer og skape mulighet for progresjon.
Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna.	Vi skal fordele oppmerksomheten godt blant barna og være bevisste på at alle barna skal sees og høres som enkeltbarn og i hele gruppen.
Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i det pedagogiske miljøet.	Dokumentasjon synliggjør barnas aktiviteter, hva barna er opptatt av og hvilke temaer det jobbes med. Dokumentasjonen skal være synlig for barna selv og for andre.
I vår barnehage utfordrer vi barnas tenkning.	Å utfordre barns tenkning handler både om å ta barns tanker og meninger på alvor, samtidig utvide og trekke de videre. Vi skal vise barna at vi er interessert i hva og hvordan de tenker.

Hvorfor
I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme læring i Espira Århaug:

- Vi har mye digitalt utstyr som brukes til variert læring.
- Vi er en forskerfabrikk barnehage med tilhørende utstyr.
- Vi har prosjektarbeid og temaarbeid fast gjennom hele året
- Gode lekemiljøer med definerbare, fleksible og ordinære leker gir mulighet for læring.
- Vi legger til rette for at barna får være aktive deltakere i planlagte og uplanlagte pedagogiske aktiviteter.
- Bruker her og nå situasjoner som grunnlag for læring.
- Vi lytter til barna og tar tak i interesser de har og legger til rette for læring i små og store prosjekter sammen med barna.
- Vi har levende lekemiljøer og bytter på lekekasser på tvers av avdelingene. Det skal legges frem lekespor som pirrer nysgjerrigheten til barna.
- Vi bruker avdelingsmøtene på å kartlegge barna i barnegruppen.
- Dokumentasjon som lever i lekemiljøene. For eksempel; bilde av barn som maler ved malesakene, bilde av barn som bygger ved byggeklossene.
- I vår barnehage stiller vi åpne spørsmål i samtaler med barn

Med småspirene:

- Personalet i vår barnehage legger til rette for pedagogiske miljøer som inspirerer barna til nysgjerrighet, undring og utforskning. Vi legger til rette for gode samtaler sammen med barna som bidrar til undring.
- Vi har varierte aktiviteter og pedagogisk innhold i hverdagen som stimulerer til bevegelsesglede, utforskning og lek i fellesskap med andre barn og voksne.
- Personalet bidrar til at barna i vår barnehage får gode opplevelser gjennom å ferdes i naturen gjennom alle årstider. Vi legger til rette for at barna skal kunne utfolde seg i naturen og få en begynnende forståelse for verden rundt seg
- Dokumentasjon på gjennomførte aktiviteter blir synliggjort på vegger inne på avdelingen og på Spireportalen, slik at ansatte og foreldre kan samtale med barna om aktivitetene og det pedagogiske innholdet.
- Personalet i vår barnehage utfordrer barnas tenkning ved å stimulere barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre i ulike situasjoner.

- Barna får være med på å forme sin egen hverdag, gjennom egne interesser og behov og hvor vi har fokus på tverrfaglighet i arbeidet vårt etter godt faglig skjønn og etter barnehagens styringsdokumenter
- Vi bruker udefinerbare lekematerieller og mengder av ulike materiell for å bidra til utforskning, nysgjerrighet sammen med det pedagogiske miljøet til å utvide barns erfaringer og skape mulighet til progresjon
- Personalet tar tak i og bruker alle her og nå situasjoner og følger opp barnas interesser og innspill.
- I vår barnehage bruker de ansatte aktivt lekemateriell og ulike lekespor som utfordrer og inspirerer barna til å leke og lære.
- Vi er opptatt av å bygge gode og trygge relasjoner, småbarn er helt avhengige av å knytte seg til de voksne i barnehagen for å kunne utvikle seg og lære
- Personalet er sensitive i samspillet og jobber hardt for å se barnet og forstå barnets signaler og initiativ for å støtte opp om læring.
- Personalet har kunnskap om at regulering av følelser er helt nødvendig for at et barn skal fungere i lek med andre barn. Det er også nødvendig for at barn skal kunne lære, eller for at den kognitive utviklingen skal gå sin gang.
- De ansatte i barnehagen tilfredsstiller barnas behov for nærhet, trøst og beskyttelse slik at barnet er tilfredsstilt og evner å flytte energien sin over på utforskning, lek og læring.
- Personalet legger til rette for å gi de yngste barna rikelig med tid og rom for emosjonell lading slik at barna opplever de voksne som en trygg havn.
- Personalet tilrettelegger for læring, mestring, utvikling og utforskning i det hverdagslige samspillet.

Med de mellomste:

- Vi fordeler oppmerksomheten vår godt blant barna
- Vi møter barna i det de er opptatt av og bygger videre på barnas innspill, og her og nå situasjoner
- Vi tilrettelegger det pedagogiske miljøet slik at vi evner å utvide barns erfaringer og skape mulighet for progresjon
- Vi dokumenterer og synliggjør barnas aktiviteter og erfaringer og læringsprosesser i det pedagogiske miljøet
- Vi legger til rette for utforsking, undring, filosofering og nysgjerrighet i det pedagogiske arbeidet Vi utfordrer barns tenkning ved å stille åpne og undrende spørsmål
- Vi tar barns tanker og meninger på alvor ved at vi viser interesse for hva og hvordan barna tenker. Vi har et stort fokus på realfag, udefinerbare materialer, naturen som arena for lek
- Vi har tema og prosjektarbeid som er knyttet opp mot barns interesse og medvirkning.
- Vi har fokus på tverrfaglighet i arbeidet vårt etter godt pedagogisk skjønn og styringsdokumenter Vi bruker udefinerbare lekematerieller og mengder av ulike materiell for å bidra til utforskning, nysgjerrighet.
- Vi bruker det pedagogiske miljøet til å utvide barns erfaringer og skape mulighet til progresjon

Med skolespirene:

- Vi legger til rette for et stimulerende miljø som støtter opp om barns lyst til å leke, utforske, lære og mestre
- Vi introduserer nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling
- Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for barnas læringsprosesser
- Vi bidrar til læringsfelleskap på avdelingen slik at barna bidrar til egen og andres læring
- Vi legger til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling. Vi utvider barnas erfaringer og sørger for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- Vi legger til rette for at barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger.
- Vi utvider barnas perspektiver gjennom å stimulere til nysgjerrighet, undring, initiativ, læring og kreativitet.
- Vi har en god blanding mellom barneinitiert lek og aktiviteter og voksenstyrte aktiviteter
- Vi legger til rette for at barna kan lære på ulike arenaer i barnehagehverdagen både gjennom samling, lek, realfag, språk, forming og bevegelse.
- De voksne støtter, oppmuntrer barnas initiativ og nysgjerrighet.
- Barnas interesser er viktige for oss og vi tar barna på alvor.
- Vi observerer og følger med på barnas utvikling slik at vi kan tilpasse praksis og støtte alle barn og bidra til progresjon i utvikling.
- Vi legger til rette for utforsking, undring og utfordrer barna innen sine individuelle ferdigheter, veileder og støtter barna i deres læringsprosesser.
- Vi legger til rette for at barna kan finne egne løsninger, reflektere, argumentere, resonnere og forstå i samhandling med andre
- Vi er prosessorientert i vår pedagogiske praksis hvor veien er målet og ikke selve målet.
- Vi bruker aktivt leken som arena for læring og barnas hverdag

Barnehagen skal fremme danning

Hva	
I vår barnehage møter vi barna i det de er opptatt av.	Vi skal være interessert i hva barna er opptatt av, og ta oss tid til å undersøke og fange barnas interesser. Vi skal være nysgjerrige på hvordan verden ser ut fra deres ståsted, være lydhøre og vise barna at deres meninger og opplevelser har betydning.
I vår barnehage støtter vi relasjoner mellom barn.	Vi skal være til stedet i leken og samspillet, og skape et barnehagemiljø der alle er med i et inkluderende og godt fellesskap.
I vår barnehage støtter vi barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv.	Barna skal oppleve å være gode nok slik som de er, ha tro på egne evner og egenskaper, og utvikle et positivt forhold til seg selv.
Vi legger til rette for at aktiviteter i barnehagen er meningsfulle for barna.	Vi skal finne ut hva barna er opptatt av og legge til rette for at barna opplever aktivitetene som meningsfulle.

Hvorfor
<p>Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.</p> <p>I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.</p>

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme danning:

Med småspirene:

- Vi anerkjenner barnas følelser og arbeider strukturert med varme og omsorgsfulle relasjoner.
- Personalet møter barna med positive holdninger og støtter relasjoner mellom barna.
- Personalet møter barna i det de er opptatt av, og bidrar til å skape glede og begeistring i det tidlige samspillet.
- Personalet arbeider daglig for å skape trygghet, stabilitet og forutsigbarhet slik at det gis mulighet for barnet å trives og utfolde seg.
- Vi utøver sensitive og stimulerende samspill med barna både i lek, men også i rutinesituasjoner med voksne som ser og verdsetter barnet
- Barnehagens personale bidra til forutsigbarhet, struktur og god organisering av barnas tid. Personalet strukturerer tiden slik at det er rom for lek og samspill. Nettopp for å styrke tilknytning og bygge relasjoner.
- Personalet veksler mellom å være en «trygg havn» og «base for utforskning» hvor barnas behov styrer hvilken rolle den voksne inntar i samspillet. Vi støtter små barns læring ved å bygge på og utvide det som barna selv viser interesse for. Denne formen for samspill kan illustreres gjennom begrepet «serve and return», der samspillet starter med det barnet er opptatt av, og den voksne beriker dette gjennom ord eller handling.
- Vi samarbeider tett med barnas hjem med barnets beste som utgangspunkt
- Vi har faste samlingsstunder for å skape fellesskap og et Vi, og skape glede og begeistring og gjentakelser i samspillet.
- Personalet har fokus på å være gode rollemodeller for barna og veilede dem på gode måter. Vi gir barna erfaringer med hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre. De voksne støtter relasjoner mellom barn og veileder barna på hvordan uenigheter/konflikter løses på en best mulig måte.
- Gjennom samtaler og veiledning har vi fokus på å hjelpe barna med å sette grenser for seg selv og andre, slik at de utvikler et positivt selvbilde.
- Personalet arbeider gjennom hele året med barnegruppene for å bygge vennskap og fellesskap, veileder og støtter barna i samspillet med andre.
- Vi arbeider med å skape et positivt relasjonelt klima og et miljø som er trygt og godt hvor personalet er der barna er, med øyekontakt, felles oppmerksomhet, samt utvise kontinuerlig positive følelser og positiv atferd overfor barna.

- Personalet utviser selv entusiasme i samspillet med barna, og de lar seg berøre av barnas glede og entusiasme.
- Vårt store fokus i de yngste barnas dannelsesprosesser er å skape det gode samspillet mellom barn og personale der det legges vekt på god organisering, relasjonelt klima, sensitivitet, støtte til utforskning og støtte til språkutvikling.
- Vi støtter barna i leken og bidrar til inkluderende fellesskap hvor legger til rette for medvirkning også hos de yngste barna.
- Vi ser og tar barnas perspektiv og respekterer barnas verbale og non verbale uttrykk og ytringer.
- Vi har en egen Solsikke fest hvert år hvor barna bidrar med egen kunst og bakst. Dette selges til inntekt for SOS barnebyer. I denne perioden har vi ekstra fokus på vennskap, fellesskap og at vi kan hjelpe andre.

Med de mellomste:

- Vi støtter barna i deres identitetsutvikling og hjelper barna til å utvikle et positivt selvbilde. Voksne møter barna og støtter de ut ifra hva de er opptatt av.
- Vi legger til rette for aktive og trygge voksne som støtter relasjoner mellom barna med fokus på at aktivitetene i barnehagen er meningsfulle.
- Personalet undrer seg sammen med barna om ting de lurer på, stiller åpne spørsmål, og lar barna finne svaret selv og i fellesskap sammen med støttende voksne.
- Personalet støtter barna til å se seg selv i en større sammenheng, og at de er en del av et fellesskap. Dette fremmes ved at vi gir barna erfaringer med hvilke rammer som er akseptable i samhandling med andre. Vi støtter barna i å sette grenser for seg selv og andre.
- Vi gir barna mer og mer ansvar og oppgaver som samsvarer med alder, modning og individuelle forutsetninger. Barna støttes i å oppleve mestring og følelsen av å klare selv.
- Personalet legger til rette for at barna skal være aktive i samling og medvirke til samtaler og innhold.
- Personalet samtaler med barna om ulikheter og at alle er unike og gode som de er. Gjennom dannelsesarbeidet har vi et fokus på barnets handlinger fremfor resultat, for å bygge opp trygge barn med et positivt indre bilde og med en positiv holdning til seg selv.
- Personalet legger til rette for meningsfulle aktiviteter og lek med aktive psykiske og fysiske tilgjengelige voksne.
- Personalet støtter relasjonene mellom barna og veileder ved behov for å opprettholde og sørge for at barna har de sosiale ferdighetene som er nødvendige for å bygge og ta vare på vennskap.
- Vi støtter barna i uenigheter og konflikter, fanger opp og tar tak i utestenging, eller hjelper barn som trenger det inn i lek og samspill.

- Vi justerer vår praksis når aktiviteten for barna ikke oppleves som meningsfulle. Barna får medvirke i egen hverdag hvor de får en begynnende forståelse for fellesskapet og demokratiet. Vi oppfordrer til å vise empati, omsorg, forståelse, medfølelse og til å ta hensyn til andre
- Vi har en egen Solsikke fest hvert år hvor barna bidrar med egen kunst og bakst. Dette selges til inntekt for SOS barnebyer. I denne perioden har vi ekstra fokus på vennskap, fellesskap og at vi kan hjelpe andre.

Med skolespirene:

- Personalet utvikler barna til å være modig, til å kunne mestre, til å være selvstendige, ta ansvar og være ansvarlig med god støtte og veiledning fra trygge og varme voksne.
- Vi arbeider for å ha et inkluderende fellesskap hvor hver enkelt opplever seg som verdifull for fellesskapet, og at mitt bidrag er verdifullt for andre
- Vi inviterer barna til medvirkning og til å utforme meningsfulle regler og ansvarsoppgaver for fellesskapet.
- Personalet deltar aktivt i lek og aktiviteter for å fremme samhold, solidaritet og støtter barna i å forstå felles verdier og normer.
- Barna støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning bidrar vi til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse slik at barna kan bidra til endringer.
- Vi utfordrer barnas tenkning og inviterer dem inn i utforskende samtaler. Synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet.
- Vi støtter barnas identitetsutvikling gjennom å ha tro på barna, støtte og veilede og anerkjenne barnets egenskaper og utvikle disse i trygge omgivelser slik at barnet utvikler en positiv selvforståelse.
- Vi arbeider strukturert med sosialkompetanse og utvikling av denne og gir barna redskaper til å utvikle god lekekompetanse samt ivareta og utvikle vennskap. Personalet sørger for trygghet og forutsigbarhet gjennom felles grenser og strategier, som støtter barn og barnegruppas positive selvforståelse og dannelsesprosesser.
- Vi skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne.
- Personalet arbeider med å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog — hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess.
- Personalet arbeider for at barna skal klare å samarbeide, bygge fellesskap og vennskap. Personalet legger til rette for fellesskap, samhold og demokrati på avdelingen.

- Vi arbeider aktivt i hverdagen for at barna skal respektere og forstå hverandres likheter og ulikheter.
- Vi arbeider strukturert mot fordommer, krenking og mobbing. Dette gjøres gjennom samlinger og samtaler i det daglige og hvor de ansatte er rollemodeller. Vi viser barna gjennom lek og utforskende samtaler at det finnes mer enn en sannhet. Gjennom samtaler snakker vi om hvordan vi ønsker å ha det sammen og verdier. Barna er med på å sette grenser for seg selv, og for fellesskapet som en begynnende forståelse for å være en del av et samfunn og en del av et demokrati. Vi benytter Dinosauruskolens innhold og mål inn i dette arbeidet med de eldste.
- Vi har en egen Solsikke fest hvert år hvor barna bidrar med egen kunst og bakst. Dette selges til inntekt for SOS barnebyer. I denne perioden har vi ekstra fokus på vennskap, fellesskap og at vi kan hjelpe andre.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Hva	
I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper.	I mindre grupper leker ofte barna godt og vi blir mer sensitive for barnas behov.
Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek.	Vi har ansvar for at alle barn er inkludert i lek og at ingen barn faller utenfor lekefellesskapet.
I vår barnehage snakker vi med barna om vennskap og fellesskap.	Vi skal støtte barna i utviklingen av sosial kompetanse og sammen med barna sette ord på både godt og vanskelig samspill. Vi skal sørge for at negative samspillsmønstre ikke fester seg.
I vår barnehage inviterer leker og materiell til felles lek og samspill.	Det skal være nok leker og materiell til at mange kan leke sammen, utvalget skal være variert og inspirere barna til å leke.

Hvorfor
Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme vennskap og fellesskap:

- Barna skal deles i mindre grupper daglig
- Vi voksne skal være til stede og pålogget i gruppene
- Jobbe med temaområdene sosial kompetanse i snakkepakken, bruke "være sammen" og ha fokus på temabøker om samspill og sosialkompetanse gjennom året.
- Vi samler leker sammen slik at vi ikke ha litt av alt på alle avdelingene, men mye av en sort og heller rullerer lekene rundt på avdelingene.

Med småspirene:

- I våre lekemiljøer er det mye materialer, slik at lekemiljøene sørger for inkludering og ikke ekskludering.
- Tilstedeværende voksne på gulvet sammen med barna i leken for å kunne veilede, vise, og inkludere barn som trenger støtte i leken.
- Ansatte i barnehagen jobber med å bekrefte og forsterke positiv atferd.
- De ansatte er gode rollemodeller og viser med en tommel og kroppsspråk når barna gjør noe bra.
- Vi bruker de Utrolige årene i arbeidet med vennskap og fellesskap
- Vi anerkjenne ulikheter innenfor trossyn og ulike tradisjoner og kulturer.
- De voksne er til stede i lek, både ute og inne for å forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelses og uheldige samspillsmønstre.
- Gjennom samarbeid på tvers av avdelinger og lekegrupper, bidrar vi til inkludering på tvers av kjønn, alder og modenhet.
- Vi legger til rette for felles opplevelser som både skaper og forsterker vennskapsbånd.
- Vi har fokus gjennom hele året på vennskap og inkluderende fellesskap
- Vi har faste temaarbeid hvor vi samtaler og har ulike pedagogiske aktiviteter med barna med fokus på vennskap og fellesskap.
- Vi legger til rette for at barnas lekemiljø bidrar til fellesskap, inkludering og mangfold
- Vi tilrettelegger for at leker og materiell inviterer til felles lek og samspill
- Vi hjelper og støtter barna, slik at leken blir inkluderende og at negative handlingsmønstre ikke fester seg.
- Vi arbeider i mindre organiserte grupper slik at vi evner å se alle barna, fange opp barnets signaler og behov, og fungere som en god støtte i leken.
- I vår praksis hjelper vi barn som har behov for støtte i lek.
- I vår barnehage arbeider vi strukturert med å utvide barnets språklige- og sosiale ferdigheter slik at ingen barn faller utenfor leke fellesskapet og blir passive i leken.
- Vi støtter barna i utvikling av sosial kompetanse
- I arbeidet med de yngste benytter vi mye udefinert lekemateriell og vi har nok leker og materiell slik at flere kan leke sammen

Med de mellomste:

- Vi reflekterer og filosoferer sammen med barna for å utvikle gode holdninger samt tydelige forventninger til hvordan vi skal ha det sammen, og hva som er lov å gjøre.

- Fokus på å være en god venn og inkludering, vi snakker med barna om vennskap og fellesskap. -Øve på og spørre: Kan jeg bli med på leken? Kan jeg få låne? Ja det kan du. Vil du bli med å leke sammen?
- Øve på å respektere andre og selvregulering, for eksempel hvis noen sier stopp, da slutter jeg.
- Tilstedeværende og observerende voksne for å kunne lytte til og forstå barna ved konflikt, spørre hva som skjedde, la barna forklare, komme frem til løsninger sammen.
- Barnesamtaler med bildestøtte slik at barna kan reflektere og peke på hvem de liker å leke med. Samt og sikre oss om noen ikke blir pekt på.
- Sosiale arrangementer på tvers av avdelingene.
- DUÅ kompetanseheving, som innebærer kunnskap og kompetanseheving i lærende nettverk om tema vennskap og fellesskap.
- De voksne deltar i leken og tilfører begeistring og bygger videre på barnas innspill
- Vi organiserer lekegrupper og vi har en god blanding mellom større og mindre grupper i vår organisering
- Vi hjelper barna til gode strategier for å håndtere sterke følelser, og hjelper dem til å bli gode problemløser og til å se hvordan ulike valg påvirker seg selv og andre.
- Vi har fokus på vennskap og det å bli ordentlig kjent med alle barn gjennom hele året
- Vi utarbeider utviklingsplaner gjennom DUÅ til de barna som har behov for ekstra støtte i samarbeid med barnets foresatte.
- Vi benytter ulik pedagogisk materiell som bøker, samtaler, eventyr og fortellinger, håndduker og rekvisitter, og samling om tema vennskap.
- Personalet bruker aktivt alle hverdags situasjoner i barnehagen for å vise og modellere verdier, omsorg, og nestekjærlighet for hverandre

Med skolepirene:

- Vi deler barna inn i mindre grupper slik at barna bedre finner noen å leke med og får oversikt. I mindre grupper ser personalet hvert enkelt barn, og klarer enklere å være sensitive overfor barnas behov
- Vi legger til rette for mye lek i løpet av barnehagedagen
- De voksne tar ansvar for å hjelpe barna slik at leken blir mest mulig inkluderende, og at negative handlingsmønstre ikke fester seg.
- De voksne er fysisk og psykisk tilgjengelige for barna i leken og veileder ved behov for å bygge gode relasjoner, vennskap og samarbeid i barnegruppen.
- De voksne støtter barna i sin utvikling av sosial kompetanse
- De voksne inviterer barna inn i samtaler om vennskap og fellesskap, hvor vi setter ord på både godt og vanskelig samspill. Vi bruker pedagogisk støttemateriell og tema samlinger til dette
- Vi legger til rette for et inkluderende lekemiljø hvor alle blir sett og opplever at de blir sett.
- Vi hjelper og støtter barna i å sette grenser for seg selv og samtidig respektere, lære og forstå andres grenser
- Vi samtaler om hvordan vi er mot hverandre og gir barna innblikk i å se samme situasjon fra et annet perspektiv
- Vi arbeider preventivt for å hindre mobbing, diskriminering og utestenging. I tillegg arbeider vi strukturert for å lære barna konfliktløsning. Gjennom samlinger, samtaler i det daglige og veiledning i lek og aktivitet
- Vi oppfordrer barna til å støtte og hjelpe hverandre, heie, unne hverandre godt og ta vare på og bry seg om hverandre

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Hva	
Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov.	Vi skal være reflekterte og bevisste på kroppsspråk, hvilke ord og setninger vi bruker i samtaler med barna, og bruke konkrete etter behov.
Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter.	Vi skal bruke språket aktivt og støtte barns språkutvikling i alle hverdagens leker og aktiviteter.
I vår barnehage sørger vi for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler.	Vi skal bevisst invitere inn barn i samtaler selv om de ikke ber om å være med selv.
I vår barnehage leker vi med språk, for eksempel gjennom regler, rim, ordlek og fortellinger.	I et godt språkmiljø inngår språklek og vi skal ha god språklig bevissthet når vi er sammen med barna.

Hvorfor

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme kommunikasjon og språk:

- Vi har fokus på at en dag i barnehagen har utallige hverdagssituasjoner der barna kan bruke språket aktivt i samspill med andre barn hele dagen. Her er det viktig med organisering og det å jobbe i små grupper sørger for at alle barna får muligheten til å bruke språket sitt. Vi bruker avdelingsmøter til å kartlegge om at alle barn blir inkludert i daglige samtaler. Slik sørger vi for en bevissthet rundt alle barn. Alle avdelinger har tydelige lesekreter med tilgjengelige bøker tilpasset alder på barnegrupper.
- Vi jobber med observasjon og tema knyttet til snakkepakken
- Vi bruker aktivt språket i samhandling med barna, benevner konkrete, handlinger og ellers det vi holder på med sammen med barna.
- Vi skal observere barn og lese situasjonene og inkludere de barna som ikke bruker ord for å fremme sine ønsker.
- I lekemiljøene våre lager vi møteplasser som oppfordrer barn til å samhandle og kommunisere sammen. Vi voksne plasserer oss strategisk for å kunne bidra med det verbale språket

Med småspirene:

- Vi benytter leken som en arena for språk, kommunikasjon og språkutvikling
- Personalet benytter stellesituasjon, overgangssituasjoner, hverdagssamtalen og måltid som en naturlig del av barnets språkutvikling.
- De voksne er språklige bevisste i sitt samspill med barna og setter ord på alt, forklarer og viser og bruker hele seg i samspill med barna.
- De voksne bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter for å utvikle barns språk og språkforståelse. Vi bruker tegn til tale, bildestøtte, konkrete og ASK aktivt i hverdagen som språkstøtte for alle barn
- Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov
- I vår barnehage sørger vi for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler
- Vi benytter sang og musikk, bøker, rim og regler, fortellinger og eventyr for å ivareta og utvikle barnas språk utvikling og språkkompetanse
- Vi bruker "Min bok" som samtale emne sammen med barna. I "Min bok" er det bilder av familie og andre ting som betyr noe for barnet. Denne boken brukes aktivt for å stimulere barnet til å være språklig aktiv.
- Barna deles i små lekegrupper for å sørge for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler og være språklig aktive i lek og ulike aktiviteter.

- Vi er lydhøre voksne som bekrefter og er sensitive overfor barnas språklige uttrykk og støtter og utvider dem, både kroppsspråk, verbalt og nonverbalt.
- Barnehagen har satsingsområder med blant annet kommunikasjon og språk, hvor vi har egne strukturerte og målrettede handlingsplaner for å ivareta utvikling og progresjon i det språklige arbeidet i hverdagen.
- Vi bruker naturen og barnas utemiljø som en del av den helhetlige språkutviklingen.
- Vi bruker Småspirekofferten som språk støtte i lek og samling
- Vi bruker gjentakelse, leser de samme bøkene flere ganger, synger de samme sangene hvor vi har månedens rim, regler og sang. Dette for at barna enklere skal lære seg ulike sanger, bøker, rim og regler. Små barn lærer gjennom gjentakelse.
- Vi bruker eventyrkasser og annet pedagogisk språkmateriell med konkreter for å formidle eventyr og fortellinger. Personalet benytter pedagogiske temabøker i det språklige arbeidet i barnegruppen

Med de mellomste:

- Vi benytter alle situasjoner til å sette ord på og navnsetter, forklare, forsterke med kroppsspråk og utvide begrepsforståelse gjennom de ulike hverdagssituasjonene i barnehagen
- Personalet legger til rette for at leken og barnas lekemiljø er en arena for språk, kommunikasjon og språkutvikling
- Språkmateriell, temakofferten, spill og bøker på avdelingen er en naturlig del av barnas miljø og er alltid i barnas høyde.
- lese-, skrive og tegnesaker og andre formingsmaterieell er tilgjengelig på avdelingen
- Vi bruker eventyrkasser med konkreter for å formidle eventyr og fortellinger. Vi leker med språket gjennom rim, regler, sanger, ordlek, eventyr og fortellinger
- Personalet er aktive språkbrukere og tilpasser sin kommunikasjon med kroppsspråk etter behov.
- I frilek deltar de voksne aktivt for å hjelpe og støtte de barna som trenger verbal støtte til planlegging, problemløsning eller rolleforståelse i leken.
- De voksne inviterer alle barn inn i samtaler i samlingsstund, boklesing etc. og hverdagssamtaler som oppstår under måltider, garderoben o.l
- Vi benytter ASK og tegn-til-tale ved behov som språkstøtte slik at alle får uttrykke seg og forstå. Vi samtaler over det som har skjedd og hva vi har opplevd, spesielt når vi har vært på ulike utflukter.
- Vi benytter pedagogisk dokumentasjon i barnas lekemiljø slik at barna kan samtale omkring bildene og egne og andres opplevelser.
- Vi skriver jevnlig rapporter med tekst og bilder gjennom Spireportalen slik at barna gir mulighet sammen med sine foresatte å sette ord på sin egen barnehagehverdag.
- Vi bruker naturen aktivt som lekeplass for å støtte opp om språkutvikling.
- Barnehagen tilbyr sitt eget Spirebibliotek hvor foresatte kan låne bøker med seg hjem for å lese for barna sine. Vi oppfordrer til lesing og finne leseleden
- Vi benytter BRAVO, Snakkepakken og Grep om begreper som en metodikk for begrepslæring.
- Dialogisk lesing gjennomføres sammen med barna.

Med skolespirene:

- Vi benytter leken og barnas lekemiljø aktivt som en arena for språk, kommunikasjon og språkutvikling
- Barna deles inn i små grupper slik at vi sikrer at alle barn får delta som aktive språkbrukere i leken og andre pedagogiske aktiviteter.

- Vi sørger for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenking og som uttrykk for egne tanker, behov og følelser
- Vi er bevisste vår rolle som språklige rollemodeller og er sensitive og lydhøre overfor barnas uttrykk, både verbale, kroppslige og nonverbale.
- Bøker og annet språkmateriell er en naturlig del av barnas lekemiljø og er tilgjengelig for barna.
- Vi leser høyt for alle barna, både i mindre og større grupper og benytter dialoglesing.
- Vi arbeider tverrfaglig, både tema og prosjektbasert arbeid etter barnas interesser og medvirkning
- Vi legger til rette for at barna kan være språklig aktive i dialog og samtale med de andre barna og sammen med voksne. Barna utfordres til å fortelle og voksne er aktive lyttere som viser stor interesse for det barna forteller og uttrykker
- Vi inviterer barna til gode samtaler i alle hverdags situasjoner og samling og inkluderer alle barn. Utfordre alle barn slik at de opplever mestring og glede ved å uttrykke seg blant andre.
- Skriftspråket og bokstaver er lett tilgjengelig for barna i lekemiljøet. Vi legger til rette for logolesing på avdelingen.
- Vi bruker pedagogisk dokumentasjon på veggene og i barnas lekemiljø slik at barna kan samtale om egne erfaringer og opplevelser. Med bilder som støtte kan alle delta i samtaler og dialog med samme mulighet til å uttrykke seg, beskrive og forklare.
- Voksne er aktivt lyttende og responderer positivt på barnas muntlige uttrykk.
- Vi gir barna positiv oppmerksomhet og erfaring i å bruke språket.
- Skolespira bruker sang, rim og regler og musikk for å utvikle språket. I tillegg har vi lek og moro med bokstaver og lyd.
- Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete ved behov og bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter
- Vi bruker ASK og tegn til tale og annet støttmateriell for å støtte og skape progresjon i språkutviklingen og språkforståelsen hos alle barn
- Alle barn får delta i lek sammen med andre barn. Lek og sosiale aktiviteter er den viktigste arenaen for tilegnelse av språk
- I samarbeid med barnas skole lager vi en koffert med ulike bøker, sanger, rim, regler og fortellinger som barna liker. Denne kofferten følger barna over til skolen som et overgangsobjekt den første tiden.
- Vi bruker Snakkepakken, BRAVO og Grep om begreper som en metodikk for begrepslæring

Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Hva	
I vår barnehage skal alle barn ha det trygt og godt.	Vi skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.
I vår barnehage følger vi med på hvordan alle barna i barnehagen har det.	I tilfeller der vi får kjennskap til, eller mistanke om, at ett eller flere barn ikke har det trygt og godt, skal vi undersøke saken og finne egnede tiltak.
I vår barnehage skal barnehagedagen være noe som barnet ser frem til.	Vi skal sørge for at det er en kultur som verdsetter og anerkjenner mangfoldet i barnehagen. Alle barna skal oppleve å være en del av et fellesskap der de er betydningsfulle og bli møtt med respekt, medfølelse og trygghet.

Hvorfor
<p>Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal oppleve at de er inkludert i barnehagegruppen, opplever å være betydningsfulle for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse som barnet ser frem til.</p> <p>I barnehageloven står det at alle barn har rett på et godt psykososialt miljø. Om et barn, foreldrene eller barnehagen mistenker, eller har kjennskap til at et barn ikke trives i barnehagen, har barnehagen aktivitetsplikt. Det innebærer at barnehagen skal undersøke saken, og lage en plan med tiltak om saken krever det. Foreldre og barn skal involveres og medvirke i disse prosessene.</p>

Hvordan
<p>Slik arbeider vi for å fremme trygge og gode psykososiale barnehagemiljø:</p> <p>Felles for Espira Århaug er at de voksne skal observerer leken og dokumentere denne. Vi skal sette av nok tid til leken og ha lekemiljøer tilpasset de ulike aldre og barnas interesser. Med å ha gode lekemiljøer sørger vi for at barna får det trygt i leken. Det som er viktig for oss er hvordan den voksne plasserer seg, observerer og er aktiv i leken. Da kan det veiledes samt oppdages om barna blir inkludert i tillegg til å hjelpe de som ikke blir det. De sårbare barna gjennomgås hver uke på ledermøtene og 1 gang pr måned på avdelingsmøter for å sikre at vi følger opp barna. Vi opparbeider utviklingsplaner og aktivitetsplikt planer ved behov i samarbeid med barets foresatte. Vi har et eget HMS system «EIK» der vi har et årshjul som sikrer at alle ansatte får tatt sjekklister koblet opp mot tema psykososialt miljø. Foresatte blir informert både på foreldresamtaler og</p>

foreldremøter om Psykososialt barnehagemiljø og hvilke rettigheter de har for sitt barn og krav til et trygt og godt barnehagemiljø. Tema er jevnlig oppe til drøfting og refleksjon i personalgruppen på ulike møtevirksomheter.

Med småspirene:

- Vi skaper god tilvenning og bygger trygge og gode relasjoner med barna for å fremme et godt og trygt barnehagemiljø.
- Vi møter alle barn med positive holdninger
- Vi anser foreldresamarbeid som svært viktig for barnets helhetlige utvikling og prinsippet om barnets beste.
- Alle ansatte har barnets beste som grunnleggende hensyn i alle handlinger som berører barnet
- Vi drøfter jevnlig og aktivt våre holdninger, verdier og forventninger til barna, og analyserer hvordan dette påvirker omsorg, barnets trivsel og utvikling
- Vi er beviste vår definisjonsmakt og dette løftes inn i felles faglige og etiske refleksjoner i personalgruppa
- Vi anerkjenner barnas følelser og møter barna der de er.
- Det er viktig for oss å bli godt kjent med alle barna og bygge gode varme relasjoner
- Vi har et stort fokus på å skape gode relasjoner og jobber aktivt med å forebygge krenking og utestenging og har egen internkontroll på dette.
- Vi arbeider preventivt med å skape inkluderende fellesskap i det daglige med toleranse og respekt for hverandre.
- Vi bruker DUÅ sine utviklingsplaner for barn som har behov for ekstra støtte i perioder, slik at alle barn gis mulighet for å være inkludert i fellesskapet og bygge vennskap
- Vi har god struktur og forutsigbare rammer slik at barna vet hva som skal skje og har oversikt
- Vi har fokus på gode overganger med voksne som tar seg tid og som er tilgjengelige ute som inne.
- Vi observerer barnas lek og samspill mellom barna i den hensikt å kunne veilede og tilrettelegge, endre og ivareta det gode samspillet i leken
- Personalet er bevisste voksne som ser hvert enkelt barn og dets behov i det daglige
- Vi arbeider strukturert og kontinuerlig for at alle barn skal oppleve seg som betydningsfulle og at alle er inkludert i fellesskapet
- Vi arbeider med å ha gode inkluderende leke fellesskap og et trygt lekemiljø.
- I vår barnehage følger vi med på hvordan barna i barnehagen har det, og det er null toleranse for krenkelser som for eksempel mobbing, utestenging, vold, diskriminering og trakassering. De ansatte griper inn når et barn utsettes for slike krenkelser.
- Vi arbeider forebyggende i vår barnehage hvor vi har fokus på å fremme trivsel hos barna, lek, læring, fellesskap og vennskap.
- I vår barnehage er vi varme og omsorgsfulle voksne som har god kompetanse om relasjoner og at man må være tilgjengelig, oppmerksom og nærværende sammen med barna gjennom hele barnehagedagen
- Vi er sensitive voksne som tar barneperspektivet og anerkjenner barna som subjekt
- Vi kartlegger barns roller i lek, status/gruppeledere, og hvem som er mest sårbare/i risiko jevnlig

Med de mellomste:

- Vi møter alle barn med positive holdninger

- Vi anser foreldresamarbeid for svært viktig for barnets helhetlige utvikling og prinsippet om barnets beste.
- Alle ansatte har barnets beste som grunnleggende hensyn i alle handlinger som berører barnet
- Vi drøfter jevnlig og aktivt våre holdninger og forventninger til barna, og analyserer hvordan dette påvirker omsorg, barnets trivsel og utvikling
- Vi er beviste vår definisjonsmakt og løftes inn i felles faglige og etiske refleksjoner i personalgruppa
- Vi anerkjenner barnas følelser og møter barnet der de er på følelsesregisteret
- Det er viktig for oss å bli godt kjent med alle barna og bygge gode varme relasjoner
- Vi har et stort fokus på å skape gode relasjoner og jobber aktivt med å forebygge krenking og utestenging.
- Vi arbeider preventivt med å skape inkluderende fellesskap i det daglige og toleranse og respekt for hverandre.
- Vi bruker DUÅ sine utviklingsplaner med barn som har behov for ekstra støtte i perioder slik at alle barn gis mulighet for å være inkludert i fellesskapet og bygge vennskap
- Vi har struktur og forutsigbare rammer slik at barna har oversikt og kontroll over egen hverdag
- Vi har fokus på gode overganger med voksne som tar seg tid
- Vi er tilgjengelige voksne ute som inne, og er der barna er for å skape trygghet og fange opp uheldige samspillsmønstre og konflikter.
- Vi observerer barnas lek og samspill mellom barna i den hensikt å kunne veilede og tilrettelegge, endre og ivareta leken og samspillet
- Personalet er tilstedeværende voksne som er lydhøre og anerkjenner barnas ytringer og uttrykk på en likeverdig måte.
- Varierte og tilrettelagte aktiviteter etter barnas behov.
- Bevisste voksne som ser hvert enkelt barn i hverdagen, i lek og andre aktiviteter.
- Vi arbeider strukturert og kontinuerlig for at alle barn skal oppleve seg som betydningsfulle og at alle er inkludert i fellesskapet
- Vi arbeider med å ha gode inkluderende leke fellesskap og et trygt lekemiljø.
- I vår barnehage følger vi med på hvordan barna i barnehagen har det, og vi har null toleranse for krenkelser som for eksempel mobbing, utestenging, vold, diskriminering og trakassering. De ansatte griper inn når et barn utsettes for slike krenkelser.
- Vi arbeider forebyggende i vår barnehage hvor vi har fokus på å fremme trivsel hos barna, lek, læring, fellesskap og vennskap.
- I vår barnehage er vi varme og omsorgsfulle voksne som har god kompetanse om relasjoner og at man må være tilgjengelig, oppmerksom og nærværende sammen med barna gjennom hele barnehagehverdagen.
- Vi er sensitive voksne som tar barneperspektivet og anerkjenner barna som subjekt.
- Vi kartlegger barns roller i lek, status/gruppeledere, og hvem som er mest sårbare/i risiko

Med skolespirene:

- De ansatte sørger for at barna har glede av å gå i barnehagen
- Personalet er gode rollemodeller som aktivt fremhever positiv språkbruk, handlinger, og inkludering i lek
- Personalet tilrettelegger, veileder og støtter barna i å utvikle gode kommunikasjonsferdigheter, sosiale- og emosjonell kompetanse

- Alle ansatte har barnets beste som grunnleggende hensyn i alle handlinger som berører barnet. Personalet har god innsikt til tilknytnings- og relasjonsteori, er sensitive, og gir tilpasset omsorg og anerkjennelse etter barnets ulike behov.
- Vi er beviste at det alltid er personalets ansvar at relasjonen til alle barn er trygg og god. Personalet sørger for trygghet og forutsigbarhet gjennom felles gjennomtenkte grenser og strategier, som støtter barn og barnegruppas positive selvforståelse og dannelsesprosesser.
- Personalet undersøker systematisk hvordan barna trives, og ønsker å bli sett og møtt og vurderer jevnlig hvordan barna opplever å ha det, for i størst mulig grad selv avdekke om barn ikke har det trygt og godt.
- Vi kartlegger barns roller i lek, status/gruppeledere, og hvem som er mest sårbare/i risiko jevnlig
- Vi bruker observasjon, barnesamtaler og øvrig dokumentasjon brukes som utgangspunkt for refleksjon der en sammenligner og drøfter tidligere resultater og tiltak
- Det er nulltoleranse for krenkelser, og alle voksne er kjent sitt ansvar hvor en har en individuell plikt til å gripe inn
- Vi arbeider strukturert med forebygging for å styrke alle barns lekekompetanse, språk og kommunikasjonsferdigheter for å arbeide preventivt for å unngå at barna blir utestengt fra det sosiale samspillet fra andre barn.
- De voksne varierer mellom å ha små og større lekegrupper for å kunne se alle, være tilgjengelige og til stede i lek og aktiviteter
- De ansatte sørger for at alle barn har et trygt og godt lekemiljø, både på sin avdeling, men også mellom avdelingene.
- De voksne er aktive sammen med barna og bruker godt faglig skjønn for å kunne støtte, veilede og hjelpe alle barn inn i lek og samspill ved behov.
- Hvert enkelt barn skal føle seg sett, møtt og verdifull.
- De voksne arbeider daglig for å gi positive erfaringer og glede i barnehagehverdagen

Barns medvirkning

Hva

Vi skal ivareta barnas rett til medvirkning i barnehagehverdagen.

Hvorfor

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Hvordan

Slik legger vi til rette for barns medvirkning:

- Fokus på at alle barn skal bli sett, hørt, forstått og lyttet til.
- Barna sine synspunkt, og det barna spør om, skal personalet ta på alvor. Hva gir barnet mening? Barnet sin alder og modning er avgjørende for hva barnet trenger.
- -I vår barnehage er prosessen det viktigste – ikke målet i seg selv. Ved å oppmuntre barna sin naturlige nysgjerrighet og indre motivasjon til utforskning og kreativitet, hjelpe barna sine evner til å se muligheter framfor avgrensninger tas vare på. Dette krever at personalet har god kjennskap til og kunnskap for barn sin utvikling og møter de der de er.
- Personalet legger til rette for, og oppmuntrer til at barn kan uttale seg om det som skjer.
- Vi lytter til barna og tar med oss deres refleksjoner videre i planleggingen.
- Gjennom vårt systematiske arbeid med observasjon får vi kunnskap om hva de yngste til de eldre er opptatt av. Resultatene jobber vi med i møtevirksomhetene våre.
- I vår barnehage forstår vi medvirkning som noe mer enn barns påvirkning og valg av sin egen hverdag. Medvirkning er at vi tar barna på alvor, er sensitive overfor deres inntrykk, uttrykk, ytring og behov.
- Vi anerkjenner barna som likeverdige deltagere og ser på barn som et subjekt. Barna er aktive i sin egen hverdag og vi legger til rette for at barna kan diskutere, forhandle og sette ord på egne ønsker og behov, men samtidig ta hensyn til gruppa som helhet.
- Vi er åpne for barnas innspill og interesser som de ønsker å fokusere på.
- Vi bygger videre på interesser som barna er opptatt av og lager det til eventuell tema/prosjektarbeid
- De voksne er lydhøre og anerkjenner barnas ytringer og uttrykk som likeverdige
- Vi gir barna ansvar etter barnets utvikling, alder og individuelle ferdigheter og justerer praksis etter barnas behov og interesser
- Vi arrangerer jevnlig barnemøter der barna får komme med innspill og forslag og påvirke til innhold, lekemiljø, aktivitet, tema og prosjektarbeid

- Vi utvider lek og lekemiljø og innholdet i det pedagogiske lekemiljøet etter hva barna er opptatt av
- Personalet er aktive, tilgjengelige og er til stede i barnas lek slik at barna har mulighet for å sette ord på, uttrykke seg, få støtte i lek ved behov og til å medvirke i egen hverdag
- Personalet er beviste på barnas mange ulike uttrykksformer og tilrettelegger for medvirkning som er tilpasset alder, erfaringer, individuelle forutsetninger, egne behov, men også gruppa som helhet
- Barna skal få erfare at deres engasjement, valg, og handlinger kan påvirke planer og situasjoner, både for dem selv og andre.
- Personalet legger til rette for og oppmuntre til at barna får uttrykke sitt syn, og være nysgjerrige på barns tanker og meninger.
- Vi har fokus på fellesskapet, Alle barn skal ha like muligheter til å delta, bli hørt, drøfte, forhandle og påvirke fellesskapets aktiviteter og rutiner ut ifra egne forutsetninger.
- Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet.
- Alle barn skal kunne erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Når barna opplever at deres interesser og opplevelser blir tatt hensyn til, og at voksne og barn samtaler om det som skjer, erfarer de at de påvirker og medvirker i egen hverdag.
- De voksne planlegger barnehagehverdagen sammen med barna slik at de voksne kan legge til rette for aktiviteter og lek med utgangspunkt i barnas interesser, undringer, opplevelser og hva de er opptatt av og uttrykker til hverandre og til de voksne

Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning

Hva

Vi skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Vi skal legge til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldresamarbeidet skal skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Hvorfor

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Hvordan

Slik jobber vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

- I vår barnehage fremmer vi et godt foreldresamarbeid mellom barnets hjem og barnehagen ved å sørge for gode relasjoner og god kommunikasjon mellom foresatte og de ansatte i henting og levering.
- Alt pedagogisk innhold og arbeid rundt enkeltbarn foregår i nært samarbeid og forståelse med barnets foresatte, evt. andre instanser ved behov.
- Personalet tar ansvar for å opprettholde gode relasjoner til barnets foresatte. Personalet er løsningsorienterte og fleksible, og er opptatt av å finne gode løsninger med barnets foresatte. Barnets beste står alltid i fokus når beslutninger skal tas.
- Vi har daglige utvekslinger av informasjon og kunnskap i hente- og bringesituasjoner. Videre benytter vi oss av foresattes unike kunnskap om akkurat sitt barn. Det er barnets foresatte som kjenner sitt barn best. Personalet benytter denne kunnskapen sammen med vår profesjonskunnskap over barnets trivsel, utvikling, lek og læring.
- De ansatte møter mangfold og ulikhet med respekt, anerkjennelse, åpenhet og toleranse. Målet vårt er at alle skal oppleve seg sett, tatt hensyn til og inkludert i et fellesskap. Det skal være godt å være barn og forelder i vår barnehage.
- Pedagogene i barnehagen har jevnlig foreldresamtaler som er basert på dokumentasjon av barnets trivsel og progresjon, og hvor vi gir veiledning av foresatte ved behov.
- I vår barnehage har vi kunnskap om at det er først og fremst er den daglige kontakten som fremmer kvaliteten for det enkelte barnet.
- Personalet arbeider for at foresatte får medvirke omkring sitt barns hverdag i barnehagen og beslutninger som tas.
- Foresatte blir gitt mulighet til å påvirke og medvirke gjennom FAU og SU. Foreldrerådet er et lovpålagt organ som består av alle foreldrene i barnehagen. Her kan de møtes, diskutere ønsker og behov og komme med forslag til barnehagen. I samarbeidsutvalget møtes foreldre, ansatte og barnehagestyrer for å diskutere saker som påvirker barnas hverdag. Her settes standarden for samspillet mellom hjem og barnehage. Vi bruker FAU og SU møter aktivt i hverdagen for å ivareta foreldresamarbeidet.
- I vår barnehage tilbyr vi løpende dialog og veiledning om barnets trivsel, utvikling og læring. Vi skaper et felles språk som utgangspunkt for en god dialog og veiledning i hverdagen, men også gjennom foreldresamtaler.
- I vår barnehagen tilbyr vi et digitalt informasjonsverktøy som Spireportalen hvor det sendes ut ukeplaner, månedsplaner, informasjon, referat fra foreldresamtaler, rapporter med bilder over barnas dag og annen pedagogisk vurdering.

- Når barnet starter i barnehagen, vil barnets foresatte være med den første uken i barnehagen. Etter 2 uker tilbys foresatte en oppstartsamtale hvor foresatte får si noe om tilvenningsperioden og ønsker og behov for veien videre. På denne måten evaluerer og vurderer vi sammen starten på barnehagelivet. Etter 4 uker i barnehagen får foresatte en oppfølgingssamtale.
- Pedagogene tilbyr bli kjent samtaler med nye foreldre før de starter i barnehagen og viser foresatte rundt i barnehagen. Vi tilbyr også at foresatte kan komme og leke å spise med den avdelingen barnet skal starte på også i tiden før oppstart og tilvenning.
- I vår barnehage har vi fleksible tilvenninger som styres etter barnets behov i samarbeid med barnets foresatte.
- Barnehagen arrangerer flere sosiale arrangementer i løpet av året som en arena for barn, foreldre og foresatte til å møtes og være sammen. Enkelte arrangement blir planlagt og gjennomført av FAU gruppen.
- Pedagogene og styrer samarbeider tett med eksterne instanser som kommunen, PPT, logoped, fysioterapeuter, BUP, Tett på, Trygt og Godt teamet og barnevernet etc. til barnets beste i samarbeid med foresatte.
- I forkant av FAU/SU møtene blir foreldregruppen informert om at det skal gjennomføres et møte og foreldregruppen kan i forkant av møte legge inn saker de ønsker å ta opp med barnehagen gjennom FAU leder.
- De ansatte bistår og veileder ved behov, og vi legger til rette for at foreldrene i barnehagen kan bli kjent med hverandre gjennom foreldrearrangementer og oppgaver og ansvarsfordeling gjennom FAU, SU og på selve arrangementene som arrangeres i barnehagen. Ved FAU og SU møter vil det i etterkant foreligge referater som blir delt på Spireportalen til foreldregruppen slik at de får innsyn og kan påvirke
- Foreldresamtaler er alltid forberedt godt av pedagogene og blir i etterkant lagt ut i Spireportalen under barnets mappe slik at foresatte kan gå inn å lese og påvirke innhold eller hva vi ble enige om.
- Foresatte i barnehagen vil få tilbud om to faste foreldresamtaler i året, samt 1 foreldremøte i året.

Tilvenning av nye barn

Hva

En god og trygg tilvenning legger grunnlaget for en god barnehagetid. Espira har en egen standard for hvordan vi skal arbeide med tilvenning av nye barn: [Småspirestandard](#)

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Hvordan

Slik legger vi til rette for en god tilvenningstid:

- Barnehagen tilbyr besøksrunder, omvisning, åpen barnehage og oppstartsamtale før barnet starter i barnehagen. Her utveksles det nødvendig informasjon både om barnet og om barnehagen slik at vi lærer barnet bedre å kjenne, og barnets behov før tilvenningen starter i barnehagen. Vi tilpasser tilvenningen til forskning om de yngste barna og justerer praksis og tilbudet til hver enkelte. Vi er opptatt av at tilvenningsperioden skal oppleves som trygt og godt for barnet og vi er derfor i løpende dialog med barnets foresatte om hvordan tilpasse tilvenningen.
- Personalet er opptatt av tett dialog med foreldre og jevnlig oppdateringer underveis, gjerne også bilder på SMS eller gjennom Spireportalen.
- Tilvenning i vår barnehage er en foreldreaktiv tilvenning hvor hovedoppgaven for barnehagen i oppstarten er å organisere tilvenningen på en slik måte at barnet kan oppnå en sekundær tilknytning. Det vil si utvikle en trygg tilknytning til en ny voksen i barnehagen. Personalet bruker god tid på å få den nødvendige tiden sammen med barnet og barnets foresatte for å lære barnet å kjenne. Når den sekundære tilknytningspersonen har en god og trygg relasjon for med barnet klarer den ansatte å enklere trøste og roe barnet.
- Hos oss får barnet den nødvendige tiden til å bli kjent med personalet slik at barnet kan ta imot trøst, bli rolig og kunne bruke tiden sin på lek og utforskning. Vi vektlegger foreldrenes betydning for barnets tilvenning. Foreldrene er til stede med barnet den første uken. Her har foreldrene ansvaret for barnet mens det stelles, når det spiser, sover, leker, og under aktiviteter. Tilknytningspersonen i barnehagen er til stede sammen med forelderen, eventuelt foreldrene, og tilknytningspersonen observerer hvordan barnet reagerer, og likeså hvordan foreldrene møter barnet. Etter hvert blir barnet kjent med tilknytningspersonen, og denne overtar mer og mer av omsorgen for barnet. Forelderen er fortsatt med, og hjelper gjerne til med praktiske oppgaver i barnehagen. På denne måten blir forelderen også mer kjent med barnehagens organisering, og oppnår både mer realistiske forventninger og større grad av trygghet. Dette får store positive ringvirkninger for det videre foreldresamarbeidet, noe som igjen fører til større trygghet for barna.
- Vi har tilvenningen i grupper på to til fire barn. Barn og foreldre blir tatt imot i barnehagen av sin faste tilknytningsperson. Dette innebærer at foreldrene og tilknytningspersonen som en representant for personalet også blir kjent med hverandre og får anledning til å bygge nettverk. Barna blir trygge på hverandre og de får bli kjent med andre foreldre.
- Personalet er fleksible og tilpasser seg barnets og foresattes behov og har en tett dialog også etter tilvenningsperioden er over.

- Personalet bruker god tid og anser tilvenningsperioden som svært viktig for barnets psykososiale barnehagemiljø, trygghet og utvikling. Vi legger til rette for at barnet sammen med sine foresatte blir godt kjent med de ansatte, rutiner, organisering, barnegruppen og barnehagens ute og innemiljø
- Vi starter tidlig vinter og fortsetter frem mot sommerferie med jevnlig besøksdager og organiserte lekegrupper for de barna som skal "flytte" fra småbarnsavdeling til stor barns avdeling slik at de blir godt kjent med sine nye omsorgspersoner, barnegruppen og rutiner på stor barns avdeling før de flytter ned. Vi har en fast struktur på at en voksen fra småbarn flytter ned til storbarns avdeling sammen med barna. Dette for at de skal få med seg en trygg tilknytningsperson.

Samarbeid og sammenheng med skolen

Hva

Barna skal få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen og møte arbeidsmåter og få erfaringer tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Barna skal bli kjent med skolen og hva som venter dem. Mange kaller tilbudet til de eldste barna for førskolegruppa, vi kaller det for Skolespira.

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Hvordan

Slik jobber vi med skolespira:

- Vi ønsker at det siste året i barnehagen skal skille seg ut fra de andre årene i barnehagen. Dette gjøres ved at vi skaper innhold i hverdagen med både prosjektarbeid, temaarbeid, utflukter, lek og vennskap. På denne måten forbereder vi barna til å ta farvel med barnehagen og glede seg til å starte på skolen.
- Personalet tar barnas nysgjerrighet på alvor med å utforske og undrer seg sammen og skape gode samtaler mellom barn- barn og barn-voksen.

- Personalet gir barna varierte opplevelser gjennom turer, besøk på museum, bibliotek, diverse utflukter, bybesøk, «trygg i vann» i basseng, og vikingfestivalen på Avaldsnes samt overnatting i barnehagen
- I vår barnehage har vi vår egen Skolespira avdeling hvor vi samler de eldste barna på en avdeling det siste året de går i barnehagen.
- Hos oss skal barna få en god opplevelse med det å være eldst i barnehagen med stort fokus på inkluderende fellesskap, lek og meningsfulle aktiviteter og opplevelser.
- De ansatte på Skolespira avdelingen deltar i nettverk med andre Skolespira ansvarlige i Espira hvor de utveksler kunnskap, erfaringer og lærer av hverandre.
- Arbeidsmåter vi benytter sammen med våre Skolespirer er prosessorientert hvor vi har fokus på prosessen og ikke resultatet i det pedagogiske arbeidet.
- Barna er med på å medvirke og påvirke sin egen hverdag i trygge rammer og utfordres i tråd med deres egne forutsetninger og utvikling.
- Vi bruker aktivt realfag slik at barna får mulighet til å samarbeide og diskutere, drøfte, resonere og komme frem til løsninger.
- Vi er opptatt av at Skolespira skal få være barnehagebarn også det siste året i barnehagen og har derfor stort fokus på lek, inkludering og vennskap.
- Vi arbeider strukturert med å utvikle barnas sosialkompetanse, spesielt det siste året i barnehagen. Sosial kompetanse er kunnskap, ferdigheter og holdninger som trengs når vi skal bli kjent med, samtale med eller samhandle med andre. Det handler om de ferdighetene vi bruker i kontakt med andre, også kalt relasjonsferdigheter.

God sosialkompetanse eller gode relasjonsferdigheter kan bidra til trivsel og positive relasjoner med andre, og gjør det mulig å etablere, vedlikeholde og videreutvikle vennskap og relasjoner til andre.

- Gjennom meningsfulle prosjekter og aktiviteter skal Skolespirene hos oss få en fantastisk avslutning på siste tiden i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.
- Vi bruker naturen og langturer med matlaging sammen med våre Skolespirer hvor de får utfordret seg i ulendt terreng, og oppleve naturen som noe positivt samt oppleve mestring.
- I vår barnehage sammen med våre Skolespirer jobber vi mye tverrfaglig og prosjektbasert.
- Vi planlegger, dokumenterer og vurderer arbeidet slik at vi tydeliggjør hvilke fagområder og mål man jobber med.
- Vi har et større fokus på selvstendighetstrening med god voksenstøtte det siste året i barnehagen. Barna får mer og mer ansvar etter egne forutsetninger og behov som gir mestringsopplevelser og stolthet over å klare selv på egenhånd og oppleve følelsen av å være betydningsfull for andre
- I vår barnehage har vi et godt samarbeid med den lokale skolen slik at barna opplever gode overganger mellom barnehage og skole.
- Vi har to faste obligatoriske foreldresamtaler det siste året i barnehagen slik at vi sammen med barnets foresatte kan samarbeide om en best mulig avslutning av barnehagetiden, og fange opp tidlig og tilrettelegge evt med skolen og andre instanser ved behov.

- Vi har overføringsamtaler på våren sammen med skolen for å best mulig ivareta de barna som har behov for ekstra støtte og oppfølging. På denne måten bidrar barnehagen i samarbeid med skolen om at alle kan starte med de samme forutsetningene.

Espira satsingsområder

Hva

Espira har tre satsingsområder: Språk, realfag og bevegelse. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Hvorfor

Språk, realfag, bevegelse, i kombinasjon med et sunt kosthold dekker grunnleggende områder som er viktige for barns utvikling her og nå, og i fremtiden. Kombinasjonen er viktig fordi kropp og hjerne henger sammen og påvirker hverandre gjensidig. Fysisk aktivitet påvirker barns trivsel og utvikling positivt. Realfaglig utforskning fremmer nysgjerrighet og vitebegjær. Realfaglige samtaler gir viktige språklige erfaringer, og språklige ferdigheter er igjen avgjørende for barnets lek og læring. Samlet gir våre satsingsområder barna verktøy til å forstå seg selv og verden, kommunisere og delta – og til å gi kropp og hjerne det de trenger for å spille på lag i lek og læring.

Hvordan

Slik jobber vi med språk, realfag og bevegelse i Espira Århaug:

Språk:

- Vi benytter eventyr, fortellinger, tull med språket, rim, regler, dikt, dialog lesing, og ulike spill
- I lekemiljøene sørger vi for rom for møteplasser som oppfordrer til kommunikasjon og samspill
- Gir de yngste barna muligheten til å oppleve gleden ved å kommunisere med andre via kroppsspråk og begynnende verbalt språk med støtte fra de voksne.
- Tilstedeværende og gode samtaler med de eldre barna. - Har tilgang på bøker tilpasset barnas alder på avdelingene og har gleden av at de voksne leser bøker og forteller historier og eventyr med støtte av konkreter.
- Barna skal få erfaring med sanger, rim og regler, voksne snakker med og lytter til barna.
- Regler med og uten bevegelser tilpasset ulike aldersgrupper.
- Barna får erfaring med å ulike typer spill og spille sammen med andre.

- Barna oppmuntres og støttes til å fortelle, uttrykke egne ønsker, følelser og behov med tegn, kroppsspråk og verbalspråk. - Ansatte undrer seg sammen med og benevner det barna gjør.
- Egen koffert med språkstimulerende verktøy for de minste - Spirekofferten.
- Snakkepakken som systematisk verktøy, Grep om begreper, BRAVO og andre temakasser med ulikt språkstimulerende innhold og lekemateriell.
- Vi setter ord på handlinger og de ulike situasjonene og har samtaler med barna i både formelle og uformelle situasjoner gjennom dagen.
- De voksne er språklige aktive sammen med barna og oppfordrer barna også til å være språklige aktive.
- Polyline digitale bøker tilpasset ulike aldre og ulike språk. Viktigste av alt er hverdagssamtalene og voksenrollen.
- Barnehagen har et eget Spirebibliotek hvor barna med sine foresatte kan låne bøker med seg hjem. På denne måten gjør vi bøkene lettere tilgjengelig og bidrar til leseglede også hjemme.

Realfag:

- Utforsking, realfagsaktiviteter og eksperimenter, undersøkning av naturfenomen, utforsking under mikroskop o.l, utforsking av matematiske prinsipper som sortere, form, farge, mønster og rekkefølge
- Gjør det fysiske miljøet på avdelingen spennende. Setter frem noe nytt, eller noe som er kjent, men i en ny setting. Når barna kommer inn på avdelingen kan de få oppdage og undre seg, deretter kan man bygge videre på interessen som er blitt trigget. Vi lader opp til lek.
- Tar utgangspunkt i det barna er opptatt av og tilrettelegger for aktiviteter rundt det. Personalet legger til rette for begeistring i lek ved å tilføre leken ulike materiell.
- Dynamiske og fleksible lekemiljøer
- Materialer som gjør det fristende til å utforske leken
- Forskerfabrikken utstyr med ulike eksperimenter sammen med barna.
- Legger til rette for utforskning, undring, problemløsning og eksperimentering
- Fokus på at det er prosessen som er viktig, og ikke resultatet - Voksne som undrer seg sammen med barna
- Snakker med barna om det de opplever og undre oss i lag. Lar barna sammen med åpne og undrende voksne finne frem til ulike løsninger.
- Vi bruker naturen og naturmateriale til å utforske sammenhenger. Personalet undrer seg sammen med barna over naturens artsmangfold og har ulike tema arbeid sammen med barna. Vi bruker fagbøker, billedbøker og IKT som støtte i denne prosessen.

Bevegelse:

- Vi har et eget Tumlerom på fellesrommet oppe med stor mulighet for bevegelse og fysisk aktivitet og lek med ulike materiell, balansestokker og puter
- Alle barn får delta på flere turer i nærområdet hver uke. - For å skape progresjon går de eldste barna på lengre turer enn de yngste.
- Felles aktivitetsdag - Espiralekene - en gang i året i Storhall Karmøy for alle skolespirer.
- I Espira Århaug barnehage er vi opptatt av at barna blir tilbudt sunn, næringsrik og variert mat. Vi tilbyr tre måltider til dagen – frokost, lunsj og et mellommåltid.
- Tilbud om frukt, bær og grønt til alle måltider, og har matlagings grupper i barnehagen sammen med barna.
- De eldste barna deltar fast på Turbostråkk i regi av Turistforeningen.
- Barna deltar på svømming og tar kurset "Trygg i vann"
- Vi har en fast dag i året med aksjon rusken hvor vi har fokus på nærmiljøet vårt og plukking av søppel.
- Personalet sammen med barna er mye ute til alle årets tider og finner gleden sammen i å ferdes ute og i naturen.
- Barnehagen har egen frukt og grønnsakshage - Spirehagen hvor barna er med på prosjekt fra jord til munn. Barna bruker en del tid i kjøkkenhagen for å så, plante, vanne og ta vare på før høsting.

Lokale satsinger

Hva
- REKOM - DUÅ - Dinosurskolen - Inkluderende barnefellesskap -STYD kommunikasjon - Trygt og godt barnehagemiljø

Hvorfor
Espira Århaug deltar på REKOM gjennom kommunen. Dette er en regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen. Ordningen skal bidra til at barnehagen utvikler hver sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Barnehagen og HVL har inngått et likeverdig partnerskap der begge aktører skal bidra til samskapning og gjensidig læring som skal endre praksis. Kompetanseutviklingen er en av flere virkemiddel som skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Fokusområde for Espira Århaug er å skape inkluderende barnefellesskap i barnehagen for alle barn. Dette området fant vi gjennom «Espira Blikk» egenvurdering og ekstern observasjon fra annen barnehage. Vi er en DUÅ barnehage. De utrolige årene er en dokumentert programserie for å hjelpe barn med atferdsvansker og sosiale vansker og deres familier, samt førskolebarna deltar på Dinosurskolen hvor pedagogene har ansvar for gjennomføring av programmet. Barnehagen skal arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring for barn i barnehagen, og sørge for at alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø. Trygt og godt sine lærende nettverk omkring dette emnet er i tråd med barnehageloven § 41,42 og 43. Videre tar trygt og godt for seg kjernebegrep som blant annet psykososialt miljø, nulltoleranse, forebygging, krenkelser, inkludering og hensynet til barnets beste er alltid i fokus. Samarbeid med barnets hjem vies også plass i trygt og godt. Den spisser også blikket inn på barnehagen som verdibasert virksomhet. Trygt og godt i samarbeid med Karmøy kommune bidrar til preventivt arbeid for et godt psykososialt barnehagemiljø for alle barn og kompetanseheving på fagområdet hos de ansatte og et strukturert arbeid med at alle barn skal ha det trygt og godt i

Hvordan
Slik jobber vi med lokale satsinger: Med småspirene: <ul style="list-style-type: none">• Barna har sin egen grønnsakshage i sitt utemiljø hvor vi har plantet ulike grønnsaker og frukt som er gjenkjennelige for de yngste barna. Arbeider med å ta på, føle, kjenne og smake og sette begreper på.• Vi er mye ute og vi har faste tur dager i uken.• Vi bruker naturen med de yngste og tar maten med oss ut og leker med naturmateriell sammen med barna. Vi tar med oss bøker og eventyr på tur.

- Gjennom DUÅ har vi fokus på å være trygge gode voksne sammen med barna for å bygge gode relasjoner til alle barn.
- Gjennom DUÅ får vi teoretisk grunnlag, og dele erfaringer og praksis i nettverk med Karmøy kommunes barnehager for å utvikle egen kompetanse og barnehagefaglig forståelse
- Gjennom REKOM arbeider vi for å være i utvikling og har fokus på kompetanseheving slik at kvaliteten i barnehagen er i utvikling og til det beste for barna i samarbeid med HVL og Karmøy kommune. Barnehageåret 2024/2025 skal vi ha et ekstra fokus på barnas lekemiljø og arbeide strukturert med inkluderende barnefellesskap. Dette skal være vårt utviklingsarbeid og kompetanseheving i REKOM gjennom barnehageåret

Med de mellomste:

- Gjennom DUÅ har vi fokus på å være trygge voksne for alle barn hvor vi er opptatt av å bygge gode relasjoner til alle barn.
- Gjennom DUÅ får vi teoretisk grunnlag, og dele erfaringer og praksis i nettverk med Karmøy kommunes barnehager for å utvikle egen kompetanse og barnehagefaglig forståelse
- Gjennom REKOM arbeider vi for å være i utvikling og har fokus på kompetanseheving slik at kvaliteten i barnehagen er i utvikling og til det beste for barna i samarbeid med HVL og Karmøy kommune.
- Avdelingen har stort fokus på å være ute sammen med barna.
- Barna skal bli kjent med og få rike erfaringer over de ulike årstidene og dets fenomener. Avdelingen har flere tur dager i uka der vi fokuserer på ulike miljøer ute i naturen og artsmangfold.
- Vi har vår egen frukt og grønnsakshage hvor vi planter og sår sammen med barna og lar dem være med gjennom hele prosessen fra jord til munn. Barna vanner, luker og høster inn og deltar i matforberedelser ved innhøsting.

Med skolespirene:

- Gjennom DUÅ har vi fokus på å være gode, trygge voksne for alle barn hvor vi er opptatt av å bygge gode relasjoner til alle barn.
- Gjennom DUÅ får vi et teoretisk grunnlag, og dele erfaringer og praksis i nettverk med Karmøy kommunes barnehager for å utvikle egen kompetanse og barnehagefaglig forståelse
- Gjennom REKOM arbeider vi for å være i utvikling og har fokus på kompetanseheving slik at kvaliteten i barnehagen er i utvikling og til det beste for barna i samarbeid med HVL og Karmøy kommune. Vårt utviklingsarbeid for 2024 og 2025 er barnas lekemiljø og hvordan bygge inkluderende barnefellesskap.
- Avdelingen har stort fokus på å være ute sammen med barna. Barna skal bli kjent med og få rike erfaringer over de ulike årstidene og dets fenomener. Barna har flere tur dager i uka der vi fokuserer på ulike miljøer ute i naturen og artsmangfold.

- Vi har vår egen frukt og grønnsakshage hvor vi planter og sår sammen med barna og lar dem være med gjennom hele prosessen fra jord til munn. Barna vanner, luker og høster inn og deltar i matforberedelser ved innhøsting.
- Barna deltar i Dinosaurskolen som er nytt for barnehageåret 2024/2025. Gjennom Dinosaurskolen har vi fokus på sosialkompetanse, vennskap og relasjoner og arbeide preventivt mot mobbing, krenkelser og utestenging.

REKOM

- Barnehagen deltar i REKOM og vi har en egen kompetanseutviklingsplan i Karmøy kommune. Vi deltar på lærende nettverk der vi går gjennom fokusområdene i planen. Pedagogene som deltar på nettverket tar dette arbeidet med seg tilbake i barnehagen for så og jobbe med dette på plandager, personalmøter og avdelingsmøter. På nettverkene jobber vi også med barnehagen sine egne utviklingsmål.
- Vi deltar på kompetanseheving med tema lekemiljøer og voksenrollen gjennom STYD kommunikasjon.

DUÅ

- I arbeidet med DUÅ deltar pedagogene på lærende nettverk. Her får vi kompetanseheving på forebyggende og behandlende tiltak for barn og deres familier. Vi lager også egne utviklingsplaner i nettverkene som vi tar med oss tilbake i barnehagen og jobber videre med i møtevirksomhetene våre. De utrolige årene handler for oss i Espira Århaug om å fokusere på relasjonene og den gode samhandlingen mellom barn, og mellom barn og voksne. Gjennom DUÅ får personalet god og tett opplæring og utviklet sine ferdigheter i hvordan skape positiv samhandling med alle barn i alle situasjoner. Mye lek og positivt samvær er svært beskyttende faktorer for alle barn. Alle ansatte skal gjennomføre et obligatorisk kurs på 6 moduler over 1 år hvor de får grundig opplæring i DUÅ. Barnehagens lederteam og styrer deltar i strukturerte DUÅ nettverksmøter for å dele erfaringer, drøfte, diskutere og få faglig påfyll. Dette tas så videre på møtevirksomhet til resten av personalgruppen for å sørge for progresjon og kompetanseutvikling. Gjennom bruk av DUÅ som metode bidrar vi til å gi alle barn god utviklingsstøtte og samtidig styrke barnets empati, emosjonelle og sosiale ferdigheter. Vi har fokus på å lære barnet problemløsning og sette gode og trygge grenser for barna.

Samarbeid på tvers av barnehagene:

- Barnehagen samarbeider med de andre lokale nabo barnehagene hvor vi jevnlig møter de andre førskole barna for lek, lunsj og samspill. Formålet med å samarbeide med andre barnehager på Kolnes er at vi ønsker å legge til rette for vennskap og trygghet før skolestart og forebygge mobbing og utestenging.

STYD

- Vi deltar på kompetanseheving med tema lekemiljøer og voksenrollen gjennom STYD kommunikasjon med fokus på at leken er psykisk helsefremmende.

Trygt og godt barnehagemiljø:

- Barnehagen skal arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring for barn i barnehagen, og sørge for at alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø. Vi skal reflektere kritisk omkring egen praksis mellom kollegaer og arbeide verdibasert. Vi skal være trygge gode voksne sammen med barna og sette varme grenser. Vi skal observere barnas lek for å fange opp uheldige samspillmønstre og avdekke disse. Vi skal også veilede hverandre som personalet for å alltid ta gode beslutninger i samspill med barna for å fremme psykisk helse og trygghet.

Vurderingsarbeid

Hva

Vi skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeid handler om at vi jobber sammen om å forbedre praksisen i barnehagen.

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk, Espira BLIKK. Vi vurderer årlig kjennetegnene på kvalitet som er beskrevet under kapittelet «Barnehagens formål og innhold». Annet hvert år kommer pedagoger fra en annen Espira barnehage og observerer og vurderer den pedagogiske praksisen etter de samme kjennetegnene. Vi følger opp vurderingene med mål og tiltak for hvordan vi skal utvikle kvaliteten på den pedagogiske praksisen videre.

Hvorfor

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Hvordan

Slik jobber vi med vurdering:

- Før ny uke med ukeplan lages vurderes alltid den uken som har gått
- Vi skriver periodeplaner i spireportalen som alltid blir vurdert før det blir laget ny.
- Felles refleksjoner og vurderinger på ledermøter, personalmøter, avdelingsmøter og planleggingsdager.
- Legger frem konkrete observasjoner i hele personalgruppen og i mindre grupper for så å vurdere disse.
- Barnesamtaler for å sikre barnestemmen og barns rett til medvirkning
- Gjennom trykghetsvandring og observasjoner av barnas miljø endrer vi praksis i tråd med barnas stemme og det som frem kommer av informasjon. Endringen skjer i samarbeid med barna.
- Gjennom Espira Blikk vurderer vi oss selv innenfra og får 2 pedagoger fra en annen barnehage for å vurdere oss utenfra.
- Pedagogiske ledere bruker halvårsvurderinger hvor de vurderer sin egen avdeling og det pedagogiske arbeidet hver 6 mnd.
- Personalet vurderer barnehagens arrangementer og ferieavviklinger slik at vi kan justere praksis til neste gang, ta vare og videreutvikle det som er bra og endre det som ikke fungerer
- Vi vurderer årsplanen vår. Tar med oss det som fungerer bra og endrer og justerer målene underveis
- Pedagogene vurderer egen praksis 1 gang pr mnd og hvordan det går på avdelingen
- Pedagogene vurderer jevnlig hvordan barna har det i tråd med trygt og godt, og søker veiledning ved behov.

Kontaktinformasjon

Styrer	Elisabeth Jensen
E-post	Elisabeth.jensen@espira.no
Telefon	92826989
Adresse	Eikjevegen 255, 5541 Kolnes

Fremsatt av barnehagens samarbeidsutvalg og FAU 26 august 2024